

Biuletyn Polonistyczny

16.05.2026

Data wydarzenia: 16.05.2026 - 15.11.2026

Call for papers: TEORIA LITERATURY PO KOŃCU TEORII

Typ wydarzenia: Call for papers

„Wielogłos. Pismo Wydziału Polonistyki UJ” ogłasza nabór artykułów do numeru monograficznego zatytułowanego „Teoria literatury: dziś” (nr 2/2027).

Chcielibyśmy wspólnie zastanowić się nad miejscem teorii literatury we współczesnych akademickich studiach literaturoznawczych. Czy nowoczesna teoria literatury, rozwijająca się od drugiej dekady ubiegłego stulecia, jest już wyłącznie faktem historycznym? Czy zastąpiły ją teorie kulturowe, nowe innodyscyplinowe dyskursy krytyczne, heterogeniczne i prowizoryczne konstelacje wędrujących pojęć? A jeśli tak, to w jakiej relacji pozostają one do literatury i literaturoznawstwa? Czy faktycznie żyjemy w czasach „postteorii” i co to właściwie oznacza? Czy da się uprawiać badania literackie nie dysponując żadną nadrzędną wobec nich metodologią lub teorią legitymizującą profesjonalizm naszych poczynań badawczych? A może paradoksalnie we współczesnym literaturoznawstwie teorii wcale nie jest za mało? Może w czasach bujnego rozkwitu refleksji teoretycznej napędzanej kolejnymi zwrotami krytycznymi teorii jest za dużo i przytłacza ona zarówno nasze interwencje interpretacyjne, jak i poczynania historycznoliterackie? Czekamy na Państwa teksty analizujące zarówno współczesną kondycję teorii literatury, jak i poddające refleksji procesy, które doprowadziły w ostatnim półwieczu do utraty przez teorię uprzywilejowanej pozycji i decydującego wpływu na literaturoznawczą praktykę. Szczególnie zależy nam na ujęciach odnoszących się do rodzimych badań literaturoznawczych, uwzględniających specyfikę ich historycznych, instytucjonalnych, środowiskowych i konceptualnych uwarunkowań. Przewidujemy publikację numeru w języku polskim, czekamy jednak także na artykuły anglojęzyczne.

Przykładowe tematy artykułów obejmowałyby następujące obszary zainteresowań:

– historyczne i współczesne relacje między teorią literatury, literaturą a innodyscyplinowymi dyskursami krytycznymi;

- współczesne koncepcje powrotu do filologii i ich wpływ na kształt badań literaturoznawczych;
- status poetyki względem współczesnej teorii i przemiany formuły badań poetologicznych;
- dziedzictwo polskiej szkoły strukturalistycznej, wpływ poststrukturalizmu i dekonstrukcji na polskie literaturoznawstwo;
- konsekwencje zwrotu kulturowego dla badań literackich w Polsce;
- kulturowa teoria literatury jako projekt odnowy dyskursu teoretycznoliterackiego: próba bilansu;
- kryzys teorii literatury a groźba dedyscyplinizacji i deprofesjonalizacji badań literackich (słaby profesjonalizm, inter- i transdyscyplinowość);
- inwencyjność terminologiczna i proliferacja zwrotów teoretycznych wobec zaniku systemowej refleksji teoretycznoliterackiej;
- formy „praktykowania teorii” i nowe sposoby uprawiania dyskursu teoretycznego;
- instytucjonalne i technologiczne uwarunkowania ewolucji myśli teoretycznej w badaniach literackich w ostatnich dziesięcioleciach;
- transmedialność i perspektywy literaturoznawczej refleksji teoretycznej po zwrocie audialnym i wizualnym (relacje piśmiennie-wizualne i piśmiennie-audialne, logowizualność, skryptoralność, postpiśmiennność).

Sugerowane zagadnienia nie wyczerpują oczywiście tematyki planowanego przez nas numeru. Liczymy także na Państwa propozycje uwzględniające niewymienione przez nas pola problemowe. Na Państwa teksty, zredagowane zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi na stronie czasopisma, czekamy do 15 listopada 2026 roku. Zgłoszenia przyjmujemy mailowo pod adresem: wieloglos.redakcja@uj.edu.pl oraz poprzez link „Zgłoś tekst” na stronie głównej „Wielogłosu” (<https://www.ejournals.eu/Wieloglos/>).

Do pobrania:

- [Wielogłos_-_CFP_do_numeru_2.docx](#)

Słowa kluczowe: literatura, teoria literatury, humanistyka, filologia, nowa humanistyka, poetyka, literaturoznawstwo